

Veľká Domaša – Tíšava

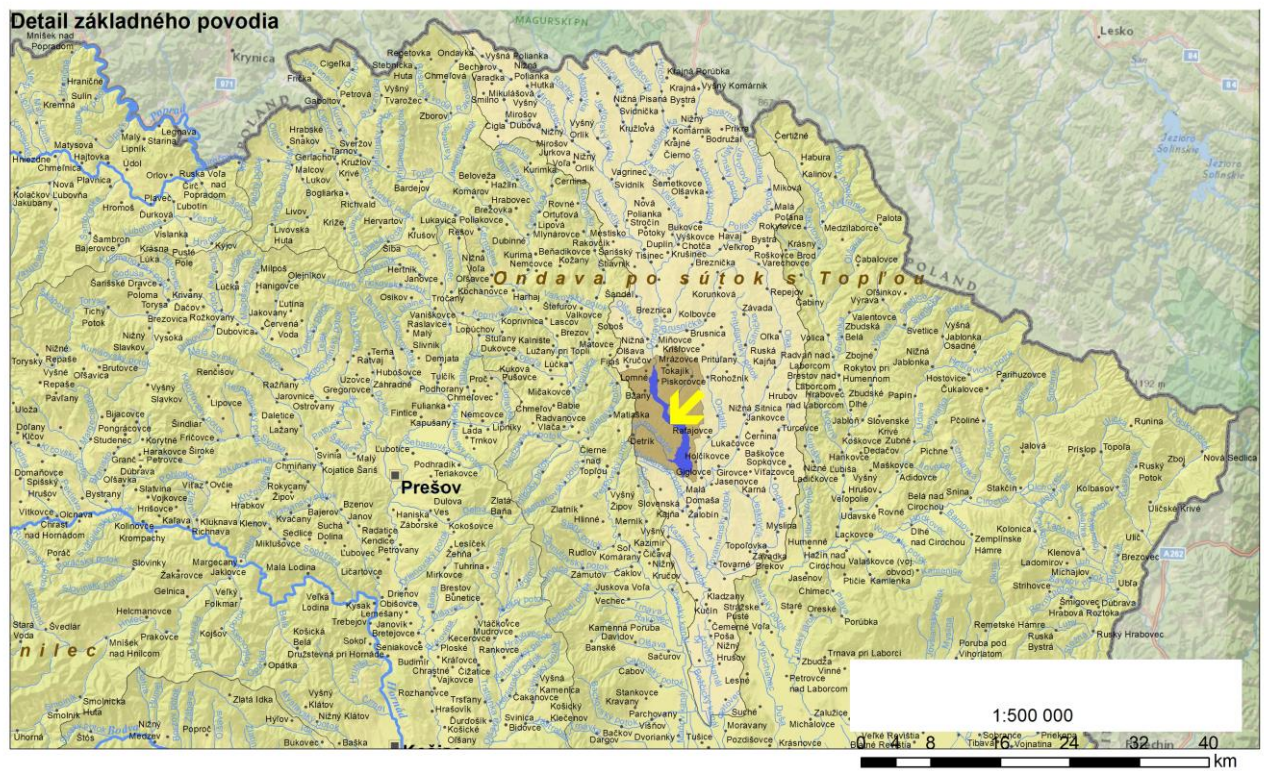
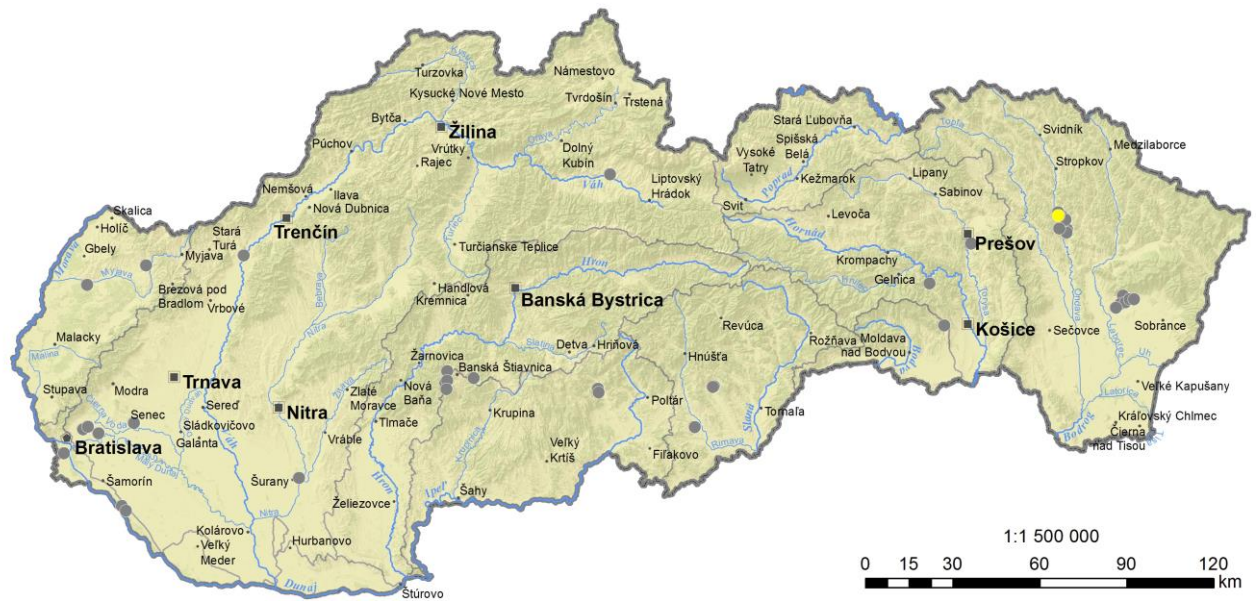
Internetový profil vody určenej na kúpanie

Členský štát EÚ: Slovenská republika	
Kraj: Prešovský	
Obec: Bžany	
ID vody na kúpanie: SKREK002	
Spôsob vyhlásenia vody určenej na kúpanie (ďalej len „VUK“): Lokalita Veľká Domaša – Tíšava bola vyhlásená za vodu určenú na kúpanie všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 4/2005 z 5. mája 2005, ktorou sa vyhlasujú vody určené na kúpanie a určujú povrchové vody určené pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb za vodu určenú na kúpanie.	

Obr. 1: Veľká Domaša – Tíšava
(zdroj: RÚVZ so sídlom vo Svidníku)

Orgán kompetentný za monitorovanie	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku
Kontaktné údaje	<u>adresa:</u> Sovietskych hrdinov 79, 089 01 Svidník <u>tel.:</u> 054/ 78 80 012 <u>e-mail:</u> ruvszk@uvzsr.sk
Orgán kompetentný za hodnotenie	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
Kontaktné údaje	<u>adresa:</u> Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava <u>tel.:</u> 02/49 284 111 <u>e-mail:</u> uvzsr@uvzsr.sk
Spôsob rekreácie	organizovaná (s prevádzkovateľom)
Prevádzkovateľ	Rekreačné stredisko oddychu a vodného športu, s.r.o.
Kontaktné údaje	<u>adresa:</u> Lada 39, 082 12 Kapušany <u>tel.:</u> 0911 299 843 <u>e-mail:</u> kalep@stonline.sk

Lokalizácia vody určenej na kúpanie v rámci SR

Legenda

● Bratislava	hlavné mesto	— štátna hranica	čiarové povodie	● voda na kúpanie	● Bodrog	názov hlavného toku
■ Prešov	krajské mesto	— hlavný tok	základné povodie	↓ lokalizácia vody na kúpanie	● Ondava	názov prítoku
• Detrik	názov obce	— prítok	podrobné povodie		● Ondava po sútoku s Topľou	názov základného povodia

Mapová kompozícia: ©SAŽP CEI, Banská Bystrica, 2013; Použité údaje: Atlas krajiny SR ©SAŽP CEI, B.Bystrica, 2002; National Geographic, Esri, DeLorme, NAVTEQ, UNEP-WCMC, USGS, NASA, ESA, METI, NRCAN, GEBCO, NOAA, IPC

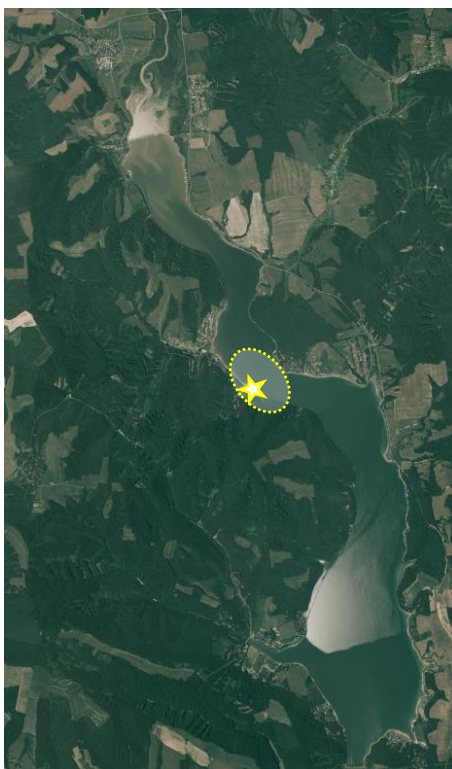
Mapa 1: Lokalizácia VUK Veľká Domaša – Tisava (zdroj: SAŽP)

Popis lokality

Vodná nádrž Veľká Domaša leží v Ondavskej vrchovine, v horskom prostredí Nízkych Beskýd. Viacúčelová nádrž bola vybudovaná v rokoch 1962 – 1966 ako ochrana proti jarným záplavám na Východoslovenskej nížine a zdroj vody pre rozvíjajúci sa priemysel a výrobu elektrickej energie. Vodou bola napustená v roku 1967. V súvislosti s jej výstavbou úplne zaniklo 6 obcí (Veľká Domaša, Dobrá nad Ondavou, Trepec, Kelča, Valkov a Petejovce) a 2 čiastočne (Bžany a Turany nad Ondavou). Okolie vodnej nádrže je ovplyvnené antropogénnou činnosťou; charakter krajiny je modelovaný poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Pri prevažne zalesnených, vyše 40 km dlhých brehoch Veľkej Domaše sa nachádzajú malebné zákutia určené pre individuálnu turistiku aj cykloturistiku, pestovanie vodných športov, rybolov i hubárčenie.

Rekreačná oblasť Domaša Valkov – Bžany sa delí na dve časti: severná až po druhú zátoku má názov Valkov, od druhej zátoky smerom na juh sa volá Tíšava. Prístup do rekreačnej oblasti je zo štátnej cesty Stropkov – Gíraltovec. Na prírodnom kúpalisku sú rozsiahle pláže so zázemím pre osobnú hygienu, reštaurácie, hotely a chaty, ktoré obklopujú lesné komplexy s dobrým prístupom zo všetkých strán. Areál sa počas leta využíva aj na usporadúvanie koncertov a festivalov pod holým nebom.

V posledných rokoch bol zaznamenaný výraznejší pokles vodnej hladiny vody, a tým bol sťažený prístup rekreantov k vode.

Legenda:

mierka: 1 : 50 000

monitorovacie miesto

prevádzkovaná pláž

Mapa 2: Letecká snímka VUK

(zdroj: Digitálna ortofotomapa © EOROSENSE, s. r. o., © GEODIS SLOVAKIA, s. r. o.)

Súradnice monitorovacieho miesta		x	y
Súradnicový systém	ETRS89	21,6754	49,0178
	S-JTSK	-230 746,6855	-1 207 889,4262

Tab. 1: Lokalizácia VUK Veľká Domaša – Tíšava

Popis pláže

Štruktúra pláže

pláž je trávnatá a čiastočne aj štrkovitá, terasovito upravená s pozvoľným vstupom do vody

Charakter pláže

prírodný

Celková dĺžka/plocha pláže

150 m/4000 m²

Celková plocha lokality

15 100 000 m²

Plocha vody na kúpanie

15 000 m²

Priemerná/max. hĺbka vody na kúpanie

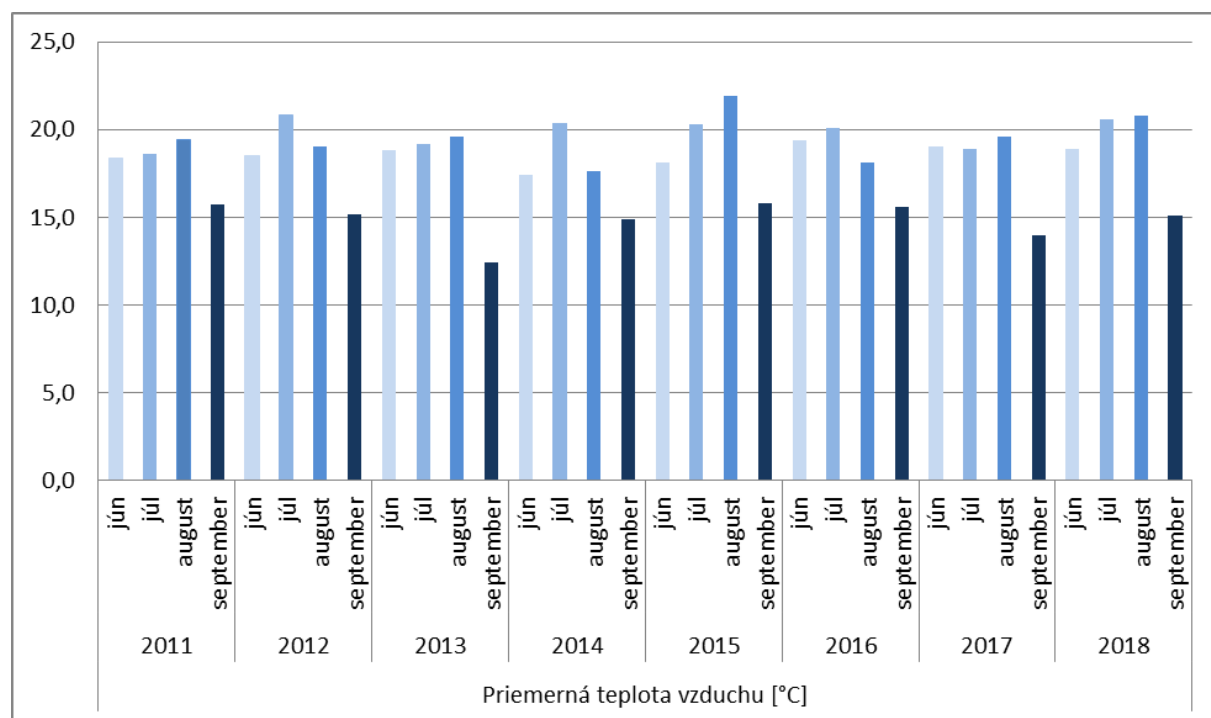
5 m/12 m

Priemerná teplota vody počas sezóny

23,5 °C

Obvyklá dĺžka kúpacej sezóny

15.6. – 15.9.

Obr. 2: Priemerná teplota vzduchu na VUK Veľká Domaša – Tíšava (zdroj: SHMÚ)

Vybavenie pláže

toalety: celkovo 12 ks

šatne: 2 ks prezliekacích kabín na pláži

sprchy: 2 ks vonkajších sprchovacích stojanov rozmiestnených po pláži v blízkosti vody na kúpanie, 12 sprch v zariadení na vykonávanie osobnej hygieny

Maximálny denný počet kúpajúcich sa počas kúpacej sezóny

1 000 osôb

Kapacita areálu

1 200 osôb

Vybavenie areálu: autokemping, stanová základňa, potraviny, občerstvenie, požičovňa športových potrieb, člnov a vodných bicyklov a pri areáli veľké parkovisko, 6 drevených chatiek.

Obr. 3: Veľká Domaša – Tíšava – drevené chatky
(zdroj: RÚVZ so sídlom vo Svidníku)

Lokalizácia VUK v zmysle § 2, 3 a 11 zákona č. 364/2004 Z. z.

Názov povodia	Dunaj
ID povodia	SK40000
Názov čiastkového povodia	Bodrog
ID čiastkového povodia	SK40000RB2SB10
Názov vodného útvaru	vodná nádrž Veľká Domaša, vodná nádrž Malá Domaša
ID vodného útvaru	SKB1002

Charakteristika vodných útvarov

Veľká Domaša – Tíšava je zároveň útvarom povrchových vôd vodná nádrž Veľká Domaša, vodná nádrž Malá Domaša s kódom SKB1002. Je to útvar povrchových vôd stojatých, teda vodná nádrž alebo podľa terminológie rámcovej smernice o vode rieka so zmenenou kategóriou.

Kategória vodného útvaru		povrchová voda stojatá (vodná nádrž)
Kód vodného útvaru		SKB1002
Názov vodného útvaru		vodná nádrž Veľká Domaša, vodná nádrž Malá Domaša
Typologický popis vodného útvaru	kód typu	K123
	popis typu	vodný útvar so zmenenou kategóriou stredne hlboký s veľkou plochou povrchu v nadmorskej výške do 200 m v Karpatoch
Plocha vodného útvaru (km²)		15,641
Charakter vodného útvaru		výrazne zmenený
Stav vodného útvaru	chemický stav	dobrý (M)
	ekologický stav	nerelevantný údaj

	ekologický potenciál	priemerný (M)
--	-----------------------------	---------------

Legenda:

M - stav vyhodnotený so strednou úrovňou spoľahlivosti

Tab. 2: Zadefinovanie útvaru povrchovej vody, v ktorom sa VUK nachádza (zdroj: MŽP SR)

Stav tejto VUK môže byť ovplyvnený stavom ďalších útvarov povrchovej vody s kódom SKB0003 a SKB0077.

Kategória vodných útvarov		povrchová voda tečúca (rieka)	povrchová voda tečúca (rieka)
Kód vodného útvaru		SKB0003	SKB0077
Názov vodného útvaru		Ondava	Hrabovčiek
Typologický popis vodných útvarov	kód typu	K2S	K2M
	popis typu	stredne veľké toky v nadmorskej výške 200 – 500 m v Karpatoch	malé toky v nadmorskej výške 200 – 500 m v Karpatoch
Dĺžka vodného útvaru (km)		36,85 (57,90 *)	7,00
Charakter vodného útvaru		prírodný	prírodný
Stav vodných útvarov	chemický stav	dobrý (M)	nedosahujúci dobrý (M)
	ekologický stav	zlý (M)	priemerný (H)
	ekologický potenciál	nerelevantný údaj	nerelevantný údaj

Legenda:

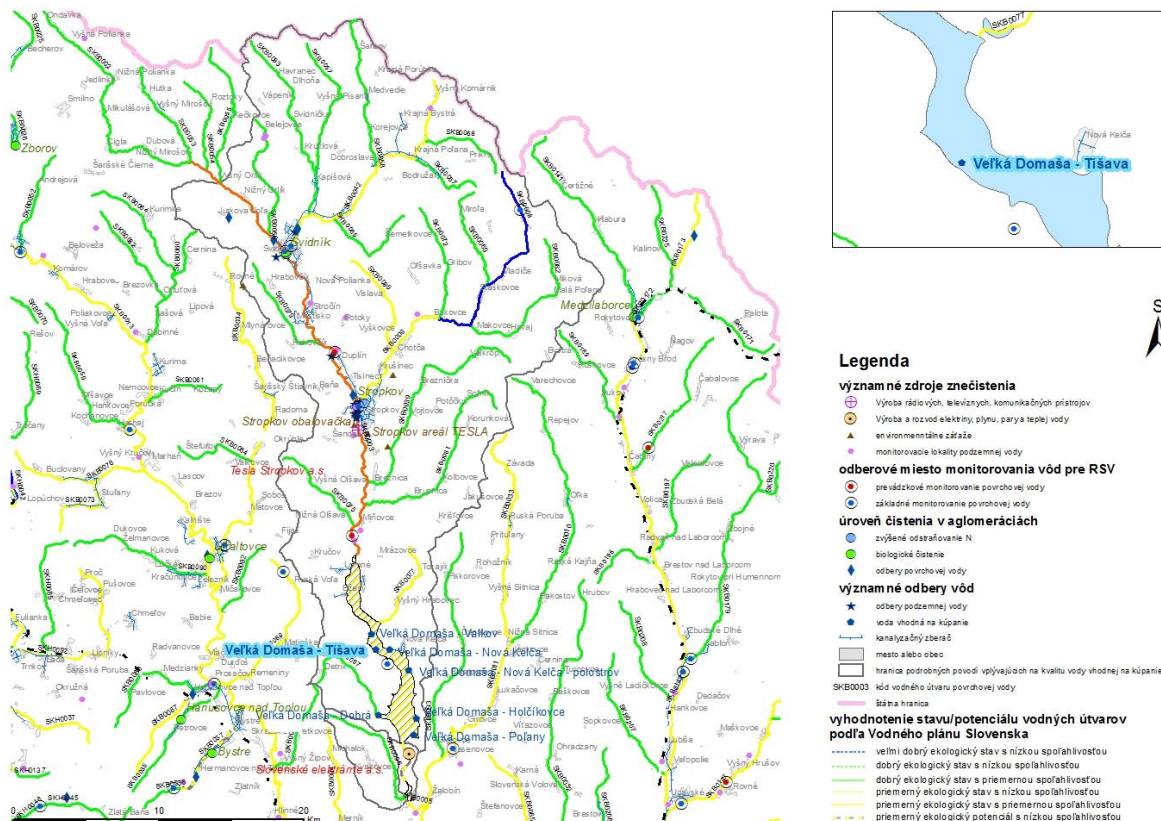
M - stav vyhodnotený so strednou úrovňou spoľahlivosti

H - stav vyhodnotený s vysokou úrovňou spoľahlivosti

* vrátane pramennej časti Ondavy, SKB0002

Tab. 3: Ďalšie vodné útvary v oblasti vplyvu, ktoré by mohli byť zdrojom znečistenia (zdroj: MŽP SR)

Charakteristika oblasti vplyvu

Mapa 3: Oblasť vplyvu (zdroj: VÚVH)

Popis zdrojov znečistenia v oblasti vplyvu

V minulosti sa za potenciálne zdroje znečistenia ovplyvňujúce kvalitu vody na kúpanie na prírodnom kúpalisku Veľká Domaša – Tíšava považovali najmä splaškové odpadové vody z oblasti sídiel Stropkov a Svidník, chemizácia poľnohospodársky využívanej pôdy a ropné látky z cestnej dopravy. Na negatívnom ovplyvňovaní kvality vody sa môže podieľať rybné hospodárstvo (prikrmovanie, exkrementy).

Vodná nádrž Veľká Domaša je vďaka svojej polohe v oblasti bez priemyslu spôsobujúceho znečistenie a výraznej samočistiacej schopnosti známa svojou čistou vodou s množstvom rýb. Vodná nádrž je od telesa hrádze po cestný most pri obci Lomné vymedzená ako rybársky kaprový lovný revír v užívaní Slovenského rybárskeho zväzu. Na vyznačenom úseku od obce Turany nad Ondavou po cestný most pri obci Lomné je vymedzená ako chránená rybárska oblasť, v ktorej platí všeobecný zákaz lovu rýb. Na základe každoročného pravidelného zarybňovania sa vo Veľkej Domaši vyskytujú nasledovné druhy rýb:

- hospodársky cenné druhy: kapor rybničný (dominantné zastúpenie), sumec veľký, štika severná, zubáč veľkoustý, úhor európsky,
- menej cenné (sprievodné) druhy: lieň sliznatý, pleskáč vysoký, karas striebřistý, jalec hlavatý, boleň dravý, ostriež zelenkavý, červenica ostrobruchá, plotica červenooká a belica európska.

Vo Vodnom pláne Slovenska bol pre prvý plánovací cyklus na výpočet emisií živín zaťažujúcich povrchové vody použitý model MONERIS. Emisie dusíka a fosforu sú počítané na základe vstupných informácií o živinovom znečistení pochádzajúcom z bodových zdrojov znečistenia, ktorými sú vypúšťania z čistiarní odpadových vôd a vypúšťania priemyselných vôd a na základe informácií o živinovom znečistení pochádzajúcom z plošných zdrojov znečistenia, ktorými sú atmosférická depozícia, erózia, povrchový odtok, sídla s nevybudovanou verejnou kanalizáciou alebo odľahčovaním dažďových vôd, drenáž a podzemná voda. Výsledky modelovania sú popísané v kapitole 8.2 Vodného plánu Slovenska, ktorý je dostupný na <https://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/koncepcne-aplanovacie-dokumenty/vodny-plan-slovenska-aktualizacia-2015/>.

Znečistenie živinami v podrobnom povodí (4-30-08-068)		Interval vypočítaný prostredníctvom modelu MONERIS
celkový dusík	kg/(ha.rok)	6,01 - 9,00
celkový fosfor	kg/(km ² .rok)	30,01 - 60,00

Tab. 4: Znečistenie živinami vypočítané prostredníctvom modelu MONERIS pre referenčné obdobie 2010 – 2015 (zdroj: VÚVH)

Opatrenia, ktoré sú zamerané na zníženie živinového a organického znečistenia spôsobeného nedostatočným čistením odvádzaných odpadových vôd alebo nedostatočným odkanalizovaním obcí spolu s opatreniami zameranými na zníženie vstupu živín z poľnohospodárstva, popisujú kapitoly 8.1 a 8.2 Vodného plánu Slovenska, ktorý je dostupný na <https://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/koncepcne-aplanovacie-dokumenty/vodny-plan-slovenska-aktualizacia-2015/>.

Kvalita vody

Mikrobiológia

Zdravotne významné ukazovatele mikrobiologickej kvality vody (*Escherichia coli*, črevné enterokoky) prekročili v sledovanom období rokov 2011 – 2018 medzné hodnoty ustanovené v národnej legislatíve pre prírodné kúpaliská iba veľmi ojedinele.

V roku 2018 bola na lokalite počas kúpacej sezóny zaznamenaná len jednorázovo prekročená medzná hodnota ukazovateľa črevné enterokoky (druhá polovica júla). Nakoľko kontrolný odber tento nález nepotvrdil, bol prípad vyhodnotený ako krátkodobé znečistenie a nebolo potrebné vydať zákaz kúpania.

V hodnotení kvality VUK podľa požiadaviek európskej legislatívy bola v rokoch 2011 až 2018 Veľká Domaša – Tíšava klasifikovaná ako výborná (najvyšší stupeň kvality).

Rok	2018	2017	2016	2015	2014
Klasifikácia VUK	 Výborná kvalita vody určenej na kúpanie	 Výborná kvalita vody určenej na kúpanie	 Výborná kvalita vody určenej na kúpanie	 Výborná kvalita vody určenej na kúpanie	 Výborná kvalita vody určenej na kúpanie

Význam symbolov:

Tab. 5: Vyhodnotenie kvality vody na VUK Veľká Domaša – Tíšava podľa Vykonávacieho rozhodnutia komisie, z 27. mája 2011, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES ustanovuje symbol na informovanie verejnosti o klasifikácii VUK a o zákaze kúpania alebo odporúčaní nekúpať sa.

Prehľad stavov kvality na všetkých VUK počas kúpacích sezón 2011 – 2018 a bližšie informácie o aktuálne platnej legislatíve pre vody na kúpanie sú dostupné na http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=168&Itemid=65.

Sinice (cyanobaktérie) a riasy

Dominantnými druhmi riasovej flóry na tomto prírodnom kúpalisku sú bičíkaté druhy *Phacotus lenticularis*, *Ceratium hirundinella* a drobná vláknitá riasa *Stichococcus sp.* Hojne bývajú zastúpené rozsievky (*Bacillariophyceae*), a to najmä druhmi *Asterionella formosa*, *Stephanodiscus hantzschii*, *Fragilaria crotonensis* a rodmi *Cyclotella sp.*, *Navicula sp.*, *Nitzschia sp.*

Zo sinicovej flóry sa najčastejšie vyskytujú *Aphanocapsa delicatissima*, *Aphanocapsa incerta*, *Oscillatoria limosa*, *Merismopedia sp.* Cyanobaktérie so schopnosťou tvoriť vodný kvet sú sporadicky zastúpené druhmi *Dolichospermum planctonicum* a *Woronichinia naegeliana*.

V sledovanom období posledných piatich rokov (2014 – 2018) nebola na lokalite prekročená medzná hodnota chlorofylu a. Hodnoty chlorofylu a sa pohybovali v rozmedzí od 2,5 do 19,5 µg/l, iba v roku 2017 bola jedenkrát na konci kúpateľnej sezóny zaznamenaná hodnota 30,5 µg/l (medzná hodnota ukazovateľa je 50 µg/l). Prekročenie medznej hodnoty cyanobaktérií nebolo zaznamenané; hodnoty cyanobaktérií sa pohybovali v rozmedzí od 0 do 2 510 buniek/ml (medzná hodnota ukazovateľa je 100 000 buniek/ml).

Makroriasy a ostatné makrofyty

Hlavná pláž prírodného kúpaliska je tvorená upravovanými zatrávnenými brehmi, ktoré pozvoľna prechádzajú do vody so štrkovitým dnom.

Vodné makrofyty sú na prírodnom kúpalisku zastúpené minimálne. Na dne kúpaliska bol zistený iba výskyt stolístka klasnatého (*Myriophyllum spicatum*), červenavca kučeravého (*Potamogeton crispus*) a sitiny (*Juncus sp.*).

Na brehoch zátoky Tíšavy, ktoré sa však nevyužívajú na kúpanie a sú mimo pláže, sa ojedinele vyskytuje pálka širokolistá (*Typha latifolia*), ostrica (*Carex sp.*), oman vrboľistý (*Inula salicina*) a ojedinele ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*). V obmývanej zóne v etáži kríkov dominuje vŕba (*Salix sp.*).

Posledný odber a vyšetrenie makrofytov boli vykonané v auguste 2017.

Dopady na zdravie

Žiadne poškodenie zdravia návštevníkov VUK Veľká Domaša – Tíšava nebolo zaznamenané.

Údaje o profile

Dátum vytvorenia profilu

22. marec 2011

Posledná revízia profilu vody na kúpanie

december 2019

Dôvod revízie

aktualizácia údajov

Najbližšia revízia profilu vody na kúpanie

podľa potreby

Spracovali:

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Výskumný
ústav
vodného
hospodárstva

SLOVENSÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Slovenský hydrometeorologický ústav

Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD.
hlavný hygienik Slovenskej republiky